

A „Kolosvári Közlöny“ meg-
je e. ik minden vasárnap és csütörtökön
reg. l.

Szerkesztési szállítás:
piacz-sor, Dietrich-ház 277 sz.: a hová a
lapot illető küldemények, u. m. dolgozatok,
hírlételek, a szerkesztőségnek szánt nyom-
tatványok példányai, s a reklamációk uta-
sítandók. Bermentetlen leveleket csak ren-
des dolgozóztársainktól fogadunk el. Közre
nem bocsátható közleményeket nem teszünk
felre, hanem elégetjük.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TUDOMÁNYOS ES SZÉPIRODALMI LAP.

A „Kolosvári Közlöny“-re
előfizetheti minden cs. kir. postahivatal-
nál, Kolozsvárt Stein János ur középütczéi
könyvkereskedésben, hová a posta által
küldendő pénzes levelek is czimezendők.
Előfizetési ár postai szétküldéssel vagy ház-
hoz kihordással: negyed évre 2 ft. 40 kr.
fél évre 5 ft. egész évre 10 ft. p. p.

Hirdetések:
negyszer hasábozott sorát 4 ezüst krajczár-
ért, irodalmiakét 2 krajczárért közöljük.

Közlemény az erdélyi muzeum-egy- leti ajánlatok iránt.

AV.

- 571.) Erdélyi püspök Haynald Lajos úr 2,000 p. ft.
- 572.) Gróf Mikes Benedek pénzügytelm-
nyét, egy nagybecsű albumot és 1,000 „
- 573.) Betegh Ferencz úr 500 „
- 574.) Nagyajtai Kovács István t. széki
tanácsos úr 100 „
- 575.) Katona Elek úr 100 „
- 576.) Moccsary Lajos úr 100 „
- 577.) Földvári József úr 100 „
- 578.) Keserű Mózes kanonok úr 100 „
- 579.) Hubatsek Ádám kanonok úr 100 „
- 580.) Reinisch Lajos kanonok úr 100 „
- 581.) Lőnhart Ferencz erdélyi püspöki
irodaigazgató úr 100 „
- 582.) Losterer János apát, kanonok úr
egyszer mindenkorra 40 „
- 583.) Ráduly János nagy-prépost úr 5 „
- 584.) Kovács Dániel kanonok úr 5 „
- 585.) Worell János püspöki dísznok
úr 5 „
- 586.) Incze Mihály cs. kir. kamarai fő-or-
vos úr 640 dr. régi ezüst pénzt, Corvinus Má-
tyás életnagyságú, fura olajba festett nagy ké-
pét, egy régi asztali órát.
- 587.) Rezek István 25 dr. ezüst pénzt,
60 dr. ásványt, egy rendes részvényt 5 „
- 588.) Pap Alajos t. széki tanácsos úr 5 „
- 589.) Id. Mohay Sándor úr 100 „
- 590.) Gál Aloisia, Mohay Sándorné 5 „
- 591.) Teleki József úr 5 „
- 592.) Molnár Lajos úr 5 „
- 593.) Elekcs György ev. ref. lelkész
úr 5 „
- 594.) Pap László úr 5 „
- 595.) Ifj. Mohay Sándor úr 5 „
- 596.) Köblös Miklós úr 5 „
- 597.) Pap Vilmos úr 5 „
- 598.) Tóth Farkas évenként 3 „
- 599.) I. obozi Lajos t. széki elnök úr egy-
szer mindenkorra 10 „
- 600.) Petrovich Miklós t. széki elnök úr
egy rendes részvényt 5 „
- 601.) Makay Imre ügyvéd úr egyszer min-
denkorra 5 „
- 602.) Czere Bónián cs. kir. t. széki taná-
csos úr egyszer mindenkorra 5 „
- 603.) Woczerinszky Mihály járásbíró úr
egysz. mind. 5 „
- 604.) Hubai Ferencz t. széki segédbíró úr
egysz. m. nd. 5 „
- 605.) Horváth Ignác úr egyszer
mindenkorra 5 „
- 606.) Tölgyessy, Lőr. széki tanácsos úr
egysz. mind. 5 „
- 607.) Herczeg, államügyész úr egyszer
mindenkorra 2 „
- 608.) Seri, megyei t. széki tanácsos úr
egysz. mind. 2 „
- 609.) Pethes János földbirtokos úr egy-
szer mindenkorra 5 „
- 610.) Hegedű Antal ügyvéd úr egysz.
mindenkorra 5 „
- 611.) Tóth Mátyás ügyvéd úr rendes
részvényt 5 „
- 612.) Balogh István orsz. t. széki taná-
csos Pesten r. részv. 5 „
- 613.) Holländer Lajos nagykereskedő úr
r. részv. 5 „
- 614.) Borosnyai László ügyvéd úr
r. részv. 5 „
- 615.) Bányai Sámuel úr 13 dr. régi
pénzt és r. részv. 5 „
- 616.) Tarsaly Eszter, Pápai Lajosné, Toldi
Miklós képét 1512-ből és pánczélat vasingestől
együtt.
- 617.) Szász Sándor egy dr. régi ritkaságot.
- 618.) Wolff Gábor növényeket, rovarokat
1500 példányig külön-külön.
- 619.) Bölöni Ignác egy r. részv. 5 „
- 620.) Baranyai Pál egy r. részv. 5 „
- 621.) Harmath Kristóf egy r. r. 5 „
- 622.) Rediger Vilmos egy r. r. 5 „
- 623.) Füzü: ámucl egy r. részv. 5 „
- 624.) Szabó Sámuel Virgil Aeneisét és O-
vidius Metamorph. hason versnemből fordítva.

(Folytatás a következők)

Közügyeink mint köz életkérdések. *)

III.

Második köz életkérdés Erdélyben a
szellemi tén: a tervben levő ma-
rosvásárhelyi-színház felépíte-
tése s ez által a magyar színé-
szetnek ott és Kolozsvárt egy-
mást segítve állandósítása.

Ez ügynek élén ugyan az áldozatra
kész és fáradhatlan gr. Tholdalagi Ferencz
áll, kinek ügyszeretete nem enged kétked-
nünk abban, hogy a korszerű és üdvös kez-
deményt végre is hajlja, és hogy mielőtt
nyilvánosság elébe hozta, kivihetősége és a
kellő alap előállítás iránt eleve bizonyos-
ságot szerzett magának. Mindazáltal igaz-
ság az, hogy oly kérdések által, mik a ha-
zai köznyelviséget érdeklik, ne csak egy, ne
csak némelyek, hanem minden jók érdek-
lődjének; kell hogy a közös fenmaradásunk
kat érdeklő intézetek létesítéséhez ereje
szerint mindenki áldozatával járjon.

A ki valamely közhasznú eszmének
vagy vállalatnak élére áll, idejének s ere-
jének egy részét létesítésére szenteli, azon
keréknek szerepét veszi magára, mely va-
lamely mű-összes gépezetét mozgatja u-
gyan, de egy maga minden kerekét, tengelyt,
gépezetreszt nem pótolhat; lenni kell mel-
lette másoknak is, kik a teendőik külön ró-
szeit igazítsák, kik erejüket az övéhez csat-
olják, s ekképpen a gépkalkat teljességét s
mozgásának czélszerűségét és szabályos
folyamatát biztosítsák. Azt kívánni, hogy az
eszmé teremtője, a vállalat kezdeményező-
je egyedül annak végrehajtója is legyen,
nem helyes, nem jogos; mert a sokak szá-
mára néző alkotás többek közrehatása nél-
kül soha a várakozásnak nem szokott meg-
felelni: éppen mivel sokaknak kell tetsze-
nie, szükséges, hogy sokak hozzájárulása-
val hozassék létre.

Nem mellőzendő azon körülmény is,
hogy ambar a mi magyar hazánkban majd
minden nagyobb szerű vállalat és intézet
kezdeményezése, sőt gyakran kivétele egyes
lelkesebbeknek tulajdonítandó; mindazáltal
köztapasztalás, hogy az ily jelesek iránt—
ha azok, vagy mivel hajlamunk voltára, vá-
gányosságából, ezen művek létrehozásá-
ra nagyobbacska mérvben folytak be s éret-
te némi méltánylatban részesültek, és pedig
többen, mint a menyinyi a segítőleg résztve-
vőkre osztalékul jutott, — kortársaik részint
feltételeknek, részint műveik és politikai jel-
lemük iránt azonnal gyauksodni kezdettek.
Nem régi, sőt az új idők is adtak arra pél-
dát. Az emberek egy része — és valóban
nem a rosszabb — szereti a szépet és jót, de
nem gyakorolja; sőt hamás teszi is, kancsa-
lul nézi; ohaja, hogy a közügy előmozdi-
tassék, hogy a nemzeti érdekek gyarapod-
janak, de hogy a kik ebben főként munkál-
kodnak, elismerésök legyen, nem igen szí-
velik, sőt némelyek éppen irigylik. S pedig
a hazafiság tere ott van szabadon, feltárva
mindenki előtt: volna mit tenni min segíni,
volna hol kitűnni és nagygyá lenni bősé-
ges menyinyiséghen.

A fennebbi kezdemény is egyike a
leghasznosabb és dicsőségtermőbb munkás-
sági térnek; oly vállalat az, melyből új éle-
tő erő, szellemi világhosszág áradand az er-
délyi magyarság életébe. A kinek szíve
jót tenni vágyik, kinek lelke a dicsőséget
szomjuzozza, annak erélyes pártolása s má-
soknak is ajánlása által nyilván bebizonyít-

*) Tárgyalmas miatt csak most adhatjuk. A megelő-
ző cikkekkel lásd a lap múlt évi 8. és 12. szá-
maiban. Szerk.

hatja. Az erdélyi magyarság magva a szé-
kelység, ennek pedig legszebb jövődjü
városa M. Váshely; ez van hivatva a szé-
kely fajtörzsenek központja, irányadója, a
nyugoti világosság vezető csatornája lenni.
Ez élénk és virágzó tanodák, irodalomked-
velés, színészet és mivel társadalmi élet
nélkül nem képzelhető. E jövőnek megér-
kezését hathatósan fogja eszközölni az érin-
tett színházépítési vállalat létesítése; a mi
valamint a székelységnek életrevalóságát
fogja bizonyítani, s alkotói iránt a közvéle-
mény elismerését vivandja ki: úgy azt, hogy
e valóításra minden jóra való székel, sőt
minden magyar filléreivel járuljon közös kö-
telességgé teszi.

Ne tekints azért senki a fenforgó
kérdést csak M. Váshelyének, se a kigon-
dolás és végrehajtás dicsőségét egyik vagy
másik hazánkfiának, ne hogy az is felté-
kenységet ébresztszen: tekintsük inkább az
összes erdélyi magyarság közügyének; s
ha majd létesítettük, a jó hirt-nevet és honfi-
örömet mindnyájunk közös lelki örömeinek.
M. Váshely már fekvésénél fogva Erdély
egyik legnevezetesebb pontja; de mint a gab-
natermesztő mezőség s baromtenyésző
székelység fő kereskedési piacza is te-
kinthet érdemel; végre vidékével együtt a
vagyonosb székel nemességnek fészke le-
vén, egyszersmind köznyelviségi tekintet-
ben is szép hivatása van — kivált havasutja
is lenne. Tanodái, színésze, közintézei,
gabona kereskedelme, vasutja mind az
összes székelység közéletét és
további fejlődését érintő érdekek
teht; ápolásuk, a hiányzóknak létesítése
közszükség, közkötelesség. Emletem még a-
zon momentumot is, hogy a kolozsvári nem-
zeti színház is az idő szükségének, a szín-
művészeti igényeknek csak úgy felelhet
meg, állandóvá s rendes fizetési képesség-
gel bíró intézetté egykor csak úgy válik, ha
M. Váshelynek is állandó színháza és ál-
landó művészetkedvelő közönsége lesz: az
oltani színházulat a téli szinpadot helyben,
a nyárit pedig folyvást Váshelyen fogván
eltölthetni. E két város együtt fentarthat
egy társulatot, külön nem.

A közönség tudja, hogy a fenforgó
színház felépítésére egyesület van alakuló-
ban 40,000 pft. tőkealap ösztöztétele mel-
lett; egy részvény ára 50 p. for. a tőkének
ki kell kerülni a következő tavaszra s ak-
kor — megerősítettén az alapszabályok —
az építésnek megkezdődni. Már is alá van
írva 20—25 pf. *) Az épület olyan lesz,
hogy magát tartandja fenn; a város által á-
jánlott közpiaczon a legszebb helyen fogván
építettűs kétfelől boltok és kávéházak nyit-
tatnak. A részvények eladásával ügynökök
vannak megbízva; eljárásuktól méltán aleg-
jobb sikert várják. A hazafiak — hiszem —
nem vonakodnak az áldozattól. A ki az e-
gyesületnek tagja lesz, egyszersmind a ko-
lozsvári színháznak is javára dolgozik, ez
egészítvén ki amazz.

Igaz, hogy e perczen sok vállalat ál-
tal van zsebkint igénybe véve; de mit tehe-
tünk, ha mindenik életünk és fenmaradá-
sunk föltétele. Nem mondható ez sokfélé-
kapásnak: ide egészen más erők összeha-
tása kell, mint p. o. a muzeumhoz, kell leg-
kivált a székel primoroké; nem
mondhatni új meg új kezdeményezéseknek: ez
már évek óta erő gondolata ama
vidék színének-javának; mondható a
magyar színészet Erdélybeni állandósítása
egyik szükséges sőt nélkülözhetlen facto-
rának. Csak főbb két magyar városunk e-

gyütt képes egy társulatot folyvást fentar-
tani. Ennek pedig első feltétele, hogy itt is
oit is állandó színházépület legyen.

Ezt kívánják m. váshelyi véreink s
velök minden értelmes magyar; ezért fut-
fárad külfönsen gr. Tholdalagi Ferencz ő
méltósága, ki az előrajtot is önköltségén
állította ki; s hogy czélt érjen, csatlakoz-
zék hozzá mentől több hazánkfi, ne sajnál-
juk filléreinket, ne időnket. Ily szép és nagy
czél csak közös erővel, közös vállalással
elérhető. A magas kormány engedélyezési
kegyességét bizalommal várjuk.

Jakab Elek.

A kolozsvári keresk. és iparkamara 1856 dec. 20-kán tartott XIV. közgyűlésének Jegyzőkönyve.

(Hivatalos kivonathan.)

(Vége.)

Szönyegre került ezután a dézsi keres-
kedők és iparosok másolatilag a kamarához meg-
küldött folyamodványra, a melyben a városi tanács
utján kéri a dézsi cs. kir. megyefőnökséget,
hogy szombatokról keddre áttett hetivásá-
rukat méltóztassék oly módon vissza állítani,
hogy a keddi is megmaradjon, s így két heti-
vásárunk legyen; kérésük okaiul felhozzák: 1)
hogy két hetivásár tartatására a városnak régi
idők óta kiváltsága van, miután 1293-ban nyert
szerdai hetivásárunk mellé 1515-ben II. Lajos ki-
rály a szombatnapot is megengedte, és ennek kö-
vetkeztében jó ideig mindkettő szokásban volt,
míg a szerdai lassanként önként megszűnt. E
kiváltságukat az erdélyi magas helytartóság is el-
ismerte, midőn 1851-ben több izraelitának azon
folyamodványára, hogy a szombati hetivásár
szerdára télessék át, éppen e kiváltságok alapján
tagadó választ adott, megengedvén azonban, hogy a
szerdai hetivásár — ha szükségesnek mutatkoz-
nék — újból életbe léptessék. Kérésük mellett fel-
hozzák 2 or, hogy mióta a dézsi cs. kir. megye-
főnökség 1855 elején a szombati hetivásárt kedre-
re tette át, a hetivásárak forgalmarendkívül meg-
csökkent, s hogy az ezen rendelet által elérni
szándékozott olcsóbb árak és nagyobb verseny
helyett valódi pangás állott be, a mely mind a
termesztő, mind a fogyasztó közönségnek tele-
mes kárát van. A keddi hetivásárt ugyanis 3-
szor nem látogatja a vidék természet közönsége;
mert éppen a hét elejére esvén, ez által szinte há-
rom munkanapot vesz el. 4-szer. Igaz ugyan,
hogy a heti vásárnak szombatról keddre áttétele
által az izraeliták nyertek, de miután e néplaj-
nok a természet, sőt az üzérkedő osztályhoz tar-
tozik, természetesen, hogy csak a terményárak fel-
szökkenésén munkál, a czélbavett ellenkező e-
redmény helyett. 5-ször. Miután mindemellett je-
len kérésükben nem czélozzák azok károsítását,
a kik a szombati hetivásár áttételét annyira
szükségessé látták, sőt a két hetivásár helyre ál-
lításában minden részről támadt igényeknek ki-
elégítését hiszik, remélni bátorodnak, hogy e
kérésük teljesítve lesz. — A kamara teljesen oszt-
ja a folyamodok nézetét, kérésük jogosságát és
gyakorlati oldalát illetőleg; mellette még fel-
hozhatni hiszi, hogy két hetivásár nem is sok egy
oly városnak, a mely környékével együtt 7-8000
embert számlál, miután a csak 4-5000 lakos-
sal bíró Szamosújvárnak s az ugyaneynyí nép-
számmal bíró K. Fejérvárnak is két hetivására
van. Ezenkívül tekintetbe veendő, hogy a keddi
hetivásár igen összeütközik a környék más he-
lyein tartottakkal; ugyanis a 15-20 mföldnyi te-
rületen tartatni szokott hetivásárokat ily rendben
esnek a hét napjaira: Hétfőn Szamosújvárt, Ked-
den Dézsen, Szerdán Bethlenben, Csütörtökön
Retegben és Laposon; Pénteken Szamos-
újvárt, Szombaton pedig sehol, a mely utóbbi
nap pedig a legalkalmasabb arra, hogy az ilye-
vásárokat látogató földmívelő nép a gyakran sür-
gös mezei munkától legkevésbé legyen elvon-
va. A kamara tehát azt hiszi, hogy ez ügyben e-
légészes lesz a dézsi cs. kir. megyefőnökség e-
lőtt az elősorolt okokat egyszerűen föllejteni,
hogy a kért engedélyt a két hetivásár tartatásá-
ra azonnal megadja.

A vizsgálatra benyújtott pénzlapok
közül a gyűlés elfogadhatókna nyilvánítá-
szövetkereskedő Verzár és Gajzagó. ifj. Szen-
kovics István, és fűszerkereskedő Horváth

dicta sunt."

art Maria. Ábránd és szerelem. Lecouwenr Ad-rienne Vadon fia. Navarrai királyné. Örökség. Donna Diana.

Nemzeti színház. Február 14-én „A rab” eredeti népszínű dalokkal, 3 szakaszban, írta Szigligeti. — Sikerült előadás igen-igen kis közönség előtt. Gyulai (Poplavesz) kitűnőleg játszott.

Február 15-én: „Kisértet”, népszínű, 3 felvonásban, népdalokkal, írta Szigeti József. — Mióta Munkácsi F. k. a távozott, színházunk oly látogatatlan, hogy majd minden előadásról jelentésünket azon kell kezdenünk, hogy: „kis”, „csekély”, „korlátolt számú” vagy leg-jobb esetben is „középszerű közönség”. A mi nem annyit tesz, mintha az említett fiatal művésznő egészen elkenyézett volna a színház-látogatókat, hanem ha e tagadhatlan tény okát firtesszük, úgy találjuk, hogy az a gyámoltalan játéktrend és különösen azon lazban rejlik, mely a farsangolmi szeretőket a vigalmi szak vége felé jártával megragadni látszik. E boldog láznak vége lesz maholnap, akkora tán kedvezőbb fordulatot veend kedvelt művésznőnk H. P. Kornélia egészségi állapota is, kit oly rég nélkülöztünk, s nem leszünk kénytelenek „igen középszerű közönségről” emlékeznünk, mint a minő előtt a „kisértet” is adatott meglehetősen sikerült. Különösen ki kell emelnünk Gyulait (Sas I), Váradinét (felesége) és Rónainét (Zsuzsi), Török (Miska) kizárólag tapsifüles eszmadia inast ábrázolt, minden szeretetreméltó naivság nélkül, minél fogva éppen indokolatlan maradt Zsuzi szerep.

Február 16-án: „Három ara egy helyett”, vígj. 4 felv. Magyar színe szabadon (!) dolgozta Fancsy Lajos. — Irodalmunkban sok viszszaélést követnek el a fordítók. Szépirodalmi lapjaink gyakran közölnek idegen íróktól műveket, a nélkül, hogy a szerzőt megnevezzék. Előlegnek tartják megjegyezni, hogy „francia beszély” vagy „tengeri novella” s a fordító neve oly nagy betűkkel nyomatik a mű végére, mint ha valóban ő volna a francia beszély, vagy tengeri novella szerzője. Ez mistificatio, s a tulajdonképpeni érdem elutalajdonítai-akarásának éppen nem szép színét hordja magán, a mit mi magyarok szemben a külfölddel nagyon érzékenyen szoktunk venni. Itt-ott hasonló eljárást tapasztalunk a színművek fordításánál. Nem elég, hogy a műnek más címet adnak, s eredeti jelleméből kiforgatják; még a szerző nevét se tartják méltónak megemlíteni. Hármass injuria! Ilyesmi történt e darabban is, mely különben meglehetősen ügyesen van „magyar színe szabadon dolgozva”. Az előadás igen sikerült. Gyulai (Alkonyi) sok erővel, s igazán festőileg ábrázolta a feszes zenekarnagyot. Rónainé (Agnes) és Filipovicsné (Lombai Aranka) szintén igen szépen játszottak.

Február 17-dikén: a színház zárva.

Vegyes hírek.

+ A cs. kir. közoktatási ministerium egy szigorú rendeletet küldött az illető iskolai hatóságokhoz, mely szerint Magyarországon minden iskolai kerületben évenként legalább egy tanítói tanácskozási munkának kell okvetlenül az előírt szabályok szerint tartatnia.

+ Magyar akadémia. Tomori A. ur m. é. dec. 30-án a következő levelet írta alulírt-hoz: „T. titkár ur! Majd mindenki ajándékkal járul újév napján kedves övéhez; miért ne követelném e szokást én is a magyar tudományos irodalom irányában, melynek emelésére nem ke-

vésbbé szükséges nálunk az anyagi, mint a szellemi erő. Míg a szépirodalmi művek s folyóiratok pártoló s olvasó közönségének naponként növekedő száma fölött minden hazafi méltán örülhet, nem tagadhatja más részt aggodalmát azon állapot fölött, melyben a tudományos irodalmat látja a részvétlenség miatt. Ily nagy baj enyhítéséhez én is csekély erőmmel járulni o-hajtván, bátor vagyok e sorokban a tiszt. Akadémia-nak négy száz p. frlt fölajánlani oly ké-relemmel, hogy ezen összeget tudományos munka kiadására vagy legalább kiadási költségeinek pótlására, péld. a török-magyar történeti kut-fők egyik kötete kinyomtatására fordítani méltó-ztatnék. Fogadják, titkár ur stb.” — Az akadémia a honi történeti tudomány oklárára letett ezen ne-mes lelkű áldozatot hazafiai köszönettel vevén, annak a kitűzött célra fordítását elrendelte, s a történeti bizottságnak ez értelembe utasította is. Kolt Pesten, febr. 1. 1857. Toldy F. titkoknok.

+ Zürichben jan. 31-én egy magyarorszá-gi szökevényt fogott be a rendőrség, kinél 32,000 frt arany- és papírpénzt talált. Ez egyén, mint kisült, kecskeméti postakiadó volt. a ki mintegy 3 hételt azelőtt szökött volt meg a 16,066 frttal terhelt levéllel.

+ A „P. Lloyd”-nak egy szemmelátott tanu írja Szegedről: A szeged-temesvári vasu-tonalon a munkásokok tettötöttetett erélylyel foly-nak. Az említett vonalon, jól értesült egyének állítása szerint, jövő novemberben meg is fog nyilni a közlekedés. A megnyitás után pár hóg a mozdony csak ideiglenes hidon fog járni, de egy-két hó alatt megkezdik az állandó tiszai hid építését is.

+ Nagy-Apponyi gróf Apponyi Gyula cs. k. kamarás és az orosz Szaniszló-rend lo-vagja 41 éves korában Bécsben meghalt. — Szin-tén Bécsben halt el 54 éves korában gr. Dras-kovich Ferencz, örökös főispán, cs. k. ka-marás, Lipóttrend lovagja stb.

+ Abrudbányáról írja egy t. levelezőnk: A napokban reggeli kilenc órákor egy jó nagy farkas tett látogatást városunkban. De éppen egy öreg ember mervén vele szemközt, a kinél fejte-sze volt, ez izőbe vette s vagy kettőt jót is hü-zott reá. Farkas koma is vitél fogdosta ki szá-jával a csapásokat, közbe-közbe jókat rándítván az öreg czondráján. Végre a zajra több ember öszszesereglett, s egyesített erővel agyonverték.

+ A tizenhatszadik század i. n. di-vatról Andrew Sándor: „The Eighteenth Century or Illustrations of the Manners and Customs of our Grandfathers” című munkájában igen érdekesen ír. Többek közt egy régi újság-ból vett, sajtáságos levelet közöl, melyben a férj panaszkodik, hogy közelebből egy derék, ter-metes kinézésű leányt vett nőül, a ki azonban a menyegzői estén, pongolyájában csak egy kis gyermekhez hasonlított. S mi volt ez átváltozás oka? „Fejéke tizenhatszadik század magos volt, s czi-pőinek talpa és sarka hat hüvelyknyire emelte őt. Midőn este ezen divatos pótlékokat letette, a lát-szólag hat láb magas hús és csont félanynyira szállott alá. Még kétségbeesőbb volt a midőn szoknyáit letette. Teremtő szent isten! hova lett a bársony és selyem pyramide, mely tegnap még oly büszkén lépdelt? Oda volt. oda lett a pom-pás bábretek, s helyette egy félakkora, kicsike váz nézett reám szomorúan.” — Egyébiránt ha a mostani nődivatot tekintjük, meg kell valla-nunk, hogy már ott állunk, miképp maholnap ismét visszanyerik uralmukat a tizenhatszadik század neveléses, izléstelen divatformái. Csak még az a la Pompadour sarkok és toupée-k hiá-nyoznak, hogy a vándorló pyramisokat. me-

lyeket akkor divathölgyeknek neveztek, restau-rálva lássuk.

+ O cs. k. Felsége egy új dohángyári é-pület fölállítását Kolozsvárt Erdélyben legke-gyelmesebben jóváhagyai méltóztatt. Az építé-si munkálatok költségvetése 183,491 flr. rug.

+ Párisi orvos Dr Bussion, a ki egy veszett kutya által megharapott aszszony gyógyí-tása közben a borzasztó, ragályos nyavalyát szintén megkapta, elhatározta volt, hogy szen-vedéseinek véget vetendő, magát vizgöz által megfojja Gözfürdőt készítettett hát magának, s a melegséget 107 foknyira emelte. Azonban meg-lepítésre rendkívüli könnyebbülést érzett. To-vább is a fürdőben maradt tehát, míg végre e-gészen meggyógyultnak érzé magát, aztán jól evett, rendkívül sok vizet ivott s egyhuzamban 24 óráig aludott. Midőn fölébredett, semmi baja se volt. Dr Bussion a párisi tudományos akadémiá-nak gyógyulásától hiteles jelentést tett, s azóta öt esetben alkalmazta e gyógyymódot. Negynél tö-kéletes jó eredménye volt, az ötödik, egy hat éves gyermek, a gözfürdőbe fullt.

+ Bécsben a múlt év folytán 4317 eske-tés ment végbe, 864-gyel több mint 1855-ben. Született 10,417 fi- és 10,093 leánygyermek, öszszesen 1161 gyermekkel több, mint azelőtti évben.

+ A „Religio”-t Karlsburgról igen kel-le-mes művészi ünnepélyről tudósítják, melyet az ottani jezsuiták nevelőintézetében tartottak meg nagy számu közönség előtt. A növendékek ma-gyarszavul is szavaltak, a zenekar „Hunyadi László” nyitányát játszta, s egy komáromi fi ne-hány szebb magyar népdalt énekelt, a mi igen élénk tetszésben részesült.

+ Folyó hó 6-kán temették el Genfben Asztalos ezredet. A városban elterjedt hír szerint egy falusi ír az elemetett hulláját Vey-rier mellett, Genftől egy órányira barasztzban találta volna. Biztos adat e részben még nem tu-datik (Ostd. Post)

+ Szabó Károly és Szilágyi S. által meg-kezdett „Történeti emlékek a magyar nép közsé-gi és magán életéből” című munka második kö-tete rövid idő alatt meg fog jelenni. Tartalmát képezendik: a két kolozsvári napl, egyik Viz-aknai Bricsiusé, második Szakál Ferenczé (mely Szabó K. t. munkatársunk tárczában is-me-retelt). mindkettő a múlt század elejéről; e-zenkívül két holdmezővársárhelyi krónika, egy névtelen késmárki nemes diarium; tőredék a kecskeméti Jajhalom című verses krónikából, s végül anyakönyvi följegyzések.

Hivatalos.

Kinevezések.

Ö cs. k. apostoli Felsége méltóztatt, Mi-lánból f. é. febr. 2-ről két legfelsőbb iratnál fogva cs. k. főherceg Rainer ö Fenségét a birodalmi tanács elnökének kinevezni.

Ö cs. k. apostoli Felsége méltóztatt, f. é. január 25-ről két legfelsőbb határozatánál fog-va, az erdélyi rom. cathol. egyházi kerületbeli ta-nodák főfelügyelőjének, károlyfejérvári kanonok Reinisch Lajost legkegyelmesebben kinevezni.

Az erdélyi cs. k. Helytartóság elnöksége f. é. február 6-ról 819 sz. a. köztudásul juttatja, hogy a magas belügy-ministerium, egyetértőleg az igazságügyivel, az elegy járás-hivataloknál a következőket nevezte ki járás-főnököknek: szebenmegyei biztosoknak Schneider Károlyt Frekkre, károly-fejérvármegyei biztos Haubel

Rudolfot Balázsfaivára, udvarhely-megyei biztos gróf. Firmán Püst Szász Régenbe, frekki já-rás-segéd és hivatal-vezető nemes Marinelli Ferenczet Hoszszufalvára, csikszeredai járás se-géd Klement Józsefet Ippra, tanádi járás-se-géd Sedlaczek Józsefet Szilágy-Csehbe. — A következő járás-főnököket pedig állaltette: Brecht Mihályt Balázsfaiváról Lekenczére, Zül-lich Istvánt Lekenczéről Bethlenbe, Hähnel Mihályt Dicső-Szent-Mártonból Maros-Ludasra, Schneider Janost Maros-Ludasról Dicső-Szent-Mártonba, Stwertzki Agostont Kápolnok-Monostorról Maros-Solymosba. — Jársi főnöknek Hrdliczka Henrik és Pokorny Ednár hiva-talhelyei ezután lesznek kijelölve.

Törvényszéki hirdetések kivonatanban.

A m. vásárhelyi cs. k. járás törv. szék tav. december 15-ről 2719 sz. a. felhívja Daniel Gábert, Emiliát és Sófát, ellenök ügy-véd Scheitz által, a Jakabí Theresiának tartozó 625 v. ft. iránt indított kereset védelmére. Tárgyalási hatánap f. é. mártius 5-e d. e. 9 órákor. Részire kirendelt ügyvéd Bartha Dániel.

A dézsmegyei cs. k. törv. szék f. é. január 19-ről 289 sz. a. felhívja gr. Mikos Mária öz-v. b. Huszár Józsefnét, ellene a cs. k. pénz-ügyvédség által, a sydoxiál alapon tartozó 1000 e. ft. iránt indított kereset védelmére. Tárgyalá-si hatánap f. é. február 27-e d. e. 9 órákor. Részire kirendelt ügyvéd Fodor.

A m. vásárhelyi cs. k. járás törv. szék tav. decemb. 16-ról 2714 sz. a. felhívja Hollakí Ferenczet vagy örökösét, ellenök Dr. Scheitz által a Jakabí Józsefnek tartozó 592 v. ft. iránt indított kereset védelmére. Tárgyalási hatánap f. é. mártius 5 én d. e. 9 órákor. Részire kiren-delt ügyvéd Bartha Dániel.

A kolozsvári cs. k. járás törv. szék tav. octob. 22-ről 4761 sz. a. felhívja báró Józsi-ka Józsefnét, ellene, ügyvéd Pataki József által a Mannó Antalnak tartozó 85 ez. ft. iránt indított kereset védelmére. Tárgyalási hatánap f. é. mártius 12-e d. e. 9 órákor. Részire kirendelt ügy-véd Veress Lajos.

A m. vásárhelymegyei cs. k. törv. szék f. é. január 7-ről 3559 sz. a. felhívja Ajtai Ro-záliát Baranyai Imrénét, ellene ugy Szá-va Sándor és 8 részesei ellen, a cs. k. pénzügy-védség által a moci rom. cath. egyháznak ha-gyományozott 350 váltó ft. iránt indított kereset védelmére. Felelet-tételi határidő 60 nap. Ré-szire kirendelt ügyvéd Dobai György, helyettes Csongvai Károly.

A sz. somlyai cs. k. járás-hivatal mint tör-vényszék tav. december 31-ről 1411 sz. a. fel-hívja Nagy-Bányán elhalt Donovák Bogdán örökösét, ellenök ügyvéd Huberth Janos által ügyvédi illetőségben tartozó 58 ez. ft. 52 kr. ir-ánt indított kereset védelmére. Tárgyalási ha-tánap f. é. febr 24 e d. e. 9 órákor. Részökre kirendelt ügyvéd Dombi László.

A sz. somlyai cs. k. járás-hivatal mint törv. szék f. é. január 28-ról 134 sz. a. csődöt hird-et szil. somlyai szabol és ruha-kereskedő Ral-z Antal vagyonára. A hitelezők adjak be oda kö-veteléseiket f. é. mártius 1-ő napjáig Kiren-delt ügyvéd Dombi László, helyettes Huberth Já-nos.

A károlyfejérvármegyei cs. k. törv. szék tav. december 31-ről 2164 sz. a. felhívja Diószeg-yi Gergelyné ellen, ugya Toroczka László többi örökösei ellen, a cs. k. pénzügyvédség által, az alapítványba tartozó 180 e. ft. iránt indi-

Télben.

Nem szerelem én a telet,
Rabság színét hordja a föld,
Folyam, csermely, erdő, mező,
Jégből, hóból rablanczot ölt.

A természet föl-föl síkolt,
A rabság vad fájdalmában:
A vészben, mely ordítva sir,
A természet panasza van.

Jön nemsoká a szép tavasz,
S kitűzi fénylő zászlaját,
S folyam, csermely, erdő, mező,
Levetkőzik a rabigát.

S a természet megleskél:
A vészről örömdal leszzen,
A szabadság örömdala,
Mely öszvezeneg völgyön, hegyen.

Oh, ekkor én is elhagyom
Szobám, hová a sors vetett,
S imádom a szabad tavaszt,
És a dicső természetet.

Medgyes Lajos.

Erdélyi könyvészet.

171.) Kronstädter Kalender für das Jahr 1857. Kronstadt. Druck und Verlag von Johann Gött. 24 o.

172.) Compas für Siebenbürgen. Vaterländischer Kalender für das Gemeinjahr 1857. Herausgegeben durch die Verleger, Vierter Jahrgang. Kronstadt. Druck und Verlag von Römer u. Kammer. 8-o. 30. l. Preis 12. kr. C. M.

astrius (adstrictus) fui, ut maternam lingvam oblitus, eorum barbariae (barbarici) idiomatis loquela ad plenum eruditus, nec non literaturae eorum tam extraneae et perversae non mediocriter instructus adeo, ut sacerdos eorum, unus de majoribus, ad beneficium ecclesiae suae non modicis redditibus dotatum, quod ipse mihi obtulit, me sufficientem et idoneum aestimaret. Porro religiosorum eorum moribus et ritui sic me conformavi, ut sermonum spiritualium, quibus ipsi in collationibus suis, et propositionibus populi utuntur, tantum habere experientiam, et copiam tam in scriptis quam in mente, ut non solum vicini nostri, qui me frequenter audiebant in congregationibus suis; verum etiam de aliis locis me proponem audire desiderabant; ipsorum quoque religiosorum plurimi, quid proponerent populo, a me didicerunt sermones. Denique domino meo ita charus eram, ut saepius in colloquutione plurium, plus quam filium suum, quem unicum habebat, me diligere assereret, et propter hoc, post adeptam libertatem, promissionibus et precibus me omnibus modis retinere attentabat; scilicet quia sciebat, me valde avidum ad discendum literas, per excusationem, qua me finxi ad studium ire et reverti, deceptum me dimisit, non tamen sine totius familiae suae desolatione, rogans per nomen Dei, et Mechemeti me adiuvans, ut quantocius redirem. Et forte adhuc reversum me studio expectat, ut scilicet de meo sacerdotio et sui desiderii impletionem duplex sibi gaudium, quod multum optaverat, accrescat. Demum in fine, quod valde paucis ductis in eorum capivitate contingere potest, cum litera, imperiali auctoritate confecta, et authenticorum testium solemnium vallata testimonio, Deo mihi adiutorium praebente et misericordiam, non solum illius durissimae capivitatis nexibus solutus, verum etiam illius crudelissimae sectae diabolica infectione absolutus, liber exivi 1).

Eddig a történelmi érdekes adat szövege, gr. Kemény József másolata szerint.

A töredékekben adott eredeti latin szöveg két fényugárt derít XV-d századbéli hazai egyetemes irodalmunk s közmivelt-ségünk történetére. XV-d. századbéli hazai (erdélyi) történet-íróink száma két névtelenül szaporodik, kik közül az egyik (fogoly, török rabságban, 1436-ban) ó-német nyelven, a másik pedig latin nyelven, mi akkor közdívat volt, szerkesztette emlékiratát; mert egyének ez mezni sem a négy ívre terjedő ó-német, sem a hetedfőlv íre terjedelmű latin munkát nem lehet, minthogy általános életviszonyokat, részletesben pedig fogsági emlékeztetéseket, s tapasztalatokat rajzol és emleget. Mindkettő, mint népmese-író (ethnograph), vona magára azon korban a közfigyelmet. És mennél inkább terjeszkedett nyugoti irányban a keleti (török) hódító: annyival emelkedett mind jobban és jobban érdeklődött erdélyi két névtelenünk népmesei szerkesztménye egy, hogy latin emlékirónk munkája ó-német fordításban is megszólamlott, miként a gr. Majláth János által közölt töredékekből tudjuk. De hazánk homályos múltjának tekintetéből is fontos különösen a latin szerkesztmény; mert mint egykorú író, és szemtanu, biztos tudósítást nyújt, miszerint az erdélyi szászok földjén, a XV-d. század első felében, nem csak Prázmáron, hanem Szász-Sebesen is létezett virágzó tanoda. Továbbá ez utóbbi városnak török ostromát (1438). úgy festi, mint részese a szerencsétlen ostrom nyomorainak. — Hogy latin emlékirónk (ámbar a magyar dömés-szerzet történetirője Ferrarius Zsigmond egy szóval sem említi), csakugyan dömés-szerzetes volt, saját szavai után: „Legitur de sancto Vincentio ordinis nostri” minden kétségen kívül áll. Nem így egy-szersmind születésére nézve. Hogy erdélyi volt, az bizonyos; de hogy német ajku, még pedig szász volt légyen, abban mind-addig kételkedem, míg tudós Seiwert-nek azon állítása iránt tiszta nem jövők, miszerint latin emlékirónk Romoszhe-lyen (Klein-Romosz, szászvárosi kerületben) 1423-ban szüle-tett volna. De akárminő eredetű volt mindegyik, mind másik név-telenünk, ők erdélyi honfiak voltak, s mint ilyenek XV-d. szá-zadbéli honi történetirőink koszorujába tartoznak elvitázhatlanul. Ez okból forró köszönettel tartozunk gr. Kemény József nagy szellemének, ki erdélyi két névtelenünkről a homályt újból el-sorlatván, könyvészeti kalásztalán folytat velünk közelebből s terjedelmében megismertette.

Vass József.

tott kereset védelmére. Tárgyalási hatánap f. é. mártius 27-e d. e. 9 órákor. Részire kirendelt ügyvéd West Edmund, helyettes Borsos Sámuel.

A m. vásárhelyi cs. k. járás törv. szék f. é. január 1-én felhívja báró Nalácz István örököseit, ellenök, Dr. Scheitz által, a Jakabfi Mária Dobákéknak tartozó 140 v. ft. 47 kr. iránt indított kereset védelmére. Tárgyalási hatánap f. é. június 25-e d. e. 9 órákor. Részire kirendelt ügyvéd Zachariás.

A zilahmegyei cs. k. törv. szék f. é. január 19-ről 106 sz. a. csődöt hirdet szilagy-somlyai kereskedő Paskuly József vagyonára. A hitelzők adják be követeléseiket f. é. apr. 24-éig. Kirendelt ügyvéd Huberth János, helyettes Dombi László. Tárgyalási hatánap f. é. május 2-a d. e. 9 órákor.

A dézsmegyei cs. k. törv. szék f. é. január 15-ről 6021 sz. a. felhívja gróf Haller István örököseit, ellenök a cs. k. pénzügyvédség által, a Babb-alapítványba tartozó 695 e. ft. 39 1/4 kr. iránt indított kereset védelmére. Részire kirendelt ügyvéd Todor Antal, helyettes Vajna Sándor.

A kolozsvármegyei cs. k. törv. szék f. é. január 29-ről 818 sz. a. tudatja, hogy Roth József elfoglalt 420 számu házat Kolozsvárra a bel. magyar-utczai tizedben, f. é. február 24-én d. e. 10 órákor a törv. széki irodában közértesítésen, becs árán alólis, elfogják adni.

A beszerzemegyei cs. k. törvényszék tav. decemb. 31-ről 1836 sz. a. csődöt hirdet nagy saji Muntján János vagyonaira. A hitelzők adják be követeléseiket f. é. április 30-áig. Kirendelt ügyvéd Wittstoch Károly Beszterczén. Tárgyalási hatánap f. é. május 1-je d. e. 9 órákor.

Ausztriai birodalom.

Bécsből ezt írják f. hó 10-ről: Ő cs. Fensége Rainer főherceg magas állomását, mint a birodalmi tanács elnöke, már elfoglalta. A főherceg, ki már zsenge éveit óta a törvényeket, mint kedvezetudományát különös szorgalommal tanulmányozta, 30 éves jelenleg Ritkaelmű, melyen gondolkodó és mint államférfi s jogtudós kitűnő ismereteket és tapasztalatokat szerzett magának.

Mint Milanóból írják, az ottani aristocratia legkitűnőbb tagjai, valamint más személyek is, különböző rendjelekkel fognak felruháztni — Ő cs. k. Apostoli Felsége, kegyelem útján, a milánói fegyházból létező 29 egyéneknek a hátralevő időt, keltőnek a büntetés felet elengedni, s egynek két havi fogságbüntetését házi fogsággá változtatni méltóztatott; továbbá 13 bűnvádi fegyencnek Bresciában, 9-nek Comóban és 7-nek Paviában a hátralevő büntetés el van engedve. A Garola, Padiano és Cremanzano községéből való 24 egyén ellen 1855. júl. 8-án a csendőrnöknek ellentállás miatt függő per legmagasb rendelet által meg lön szüntelve s az azok ellen indított vizsgálat abbahagyva.

Külföld.

Franciaország. A dunai fejedelemségek uniojára vanakzó Moniteur — cikik a napnak nagy eseménye, mely világra szóló hangjával elcsattant, hogy tudat adja minden teremtet állatnak, a szálnak, germának, romának, mi volna vagy legalább lett volna egy Napoleonnak ország-alkotó akarata. Ez alkalommal felőlő azon körülmény, mikép valamint a Svajczra vonatkozó Moniteur-jegyzék Frigyes Vilmos porosz hercegnek, egy a kérdéses cikik Miklós nassauai hercegnek Párisban létevel egy időben esett. Ez utóbbi ugyanis már két év óta azon jelöltek közt van, kik legelőbb kitálatás bírnak arra, hogy az egyesítendő fejedelemségek főnökevé legyenek. — Aztán tekintetbe kell azt is venni, hogy Constantin orosz nagyherceg maholnap Párisban lesz, s a francia császárnak most azt kell ütnie minden oly dolog emlegetésével, a mi Oroszország iránti figyelmét tanúsítja, s az orosz iránti barátság érzelmével nem viseltető hatalmasságokat egy kissé bosszanthatja. Ezért hozza fel az érdeklött Moniteur cikik a törökországi keresztények sorsának javítását is, a mi Oroszországnak állandó phrasisa, mint tudjuk. Francia a porosz lapok természetesen

üdvözik a cikket. Gyönyörű látvány valóban, mely készséggel fogja a porosz kormány a francia hatalomnak uszályát. Már is ujjonok számították, hány hatalom van az anio mellett, s hány az ellen, t. i. csupán Anglia és Ausztria. Mert a portának mi legyen lelke melyében rejő véleménye, azt számba sem látszanak venni. Holott utoljára is állani kell annak, hogy bagoly is ur a maga házában, s a szomszéd Ausztriának is fontos szava van oly közel szomszédja dolgához. „Azon okok, — mond a Times — melyek miatt Ausztria ellenzi az érintett uniót, még teljes erejében fennállanak, s úgy hiszem, hogy ha az uniót át akarnák vinni, Ausztria idővel ellenszölgölne. Am legyen csak Anglia szilárd a maga ellenzésében, Franciaország végre is elfogadja Anglia nézeteit.” Így az emberét jól ismerő angol lap.

Svajcz. A reuenburgi ügybeni kiegyezkedés létrejövése, mely egy conferentian jegyzőkönyvre fogna vétetni és aláírni, leginkább Poroszország hibájából késnek oly soká. Hatzfeld gróf elegendő utasítással nincsen ellátva, a honnan kormányához fordult, s innen azon tévedés, melyet a lapok hirdettek, hogy ez ügy most Berlinben volna vitatás tárgya. Francia lapok nem kélik, hogy a vitálnak, ha késősen is, békés lefolyása lesz; a svájci lapok azzal fenyegetőznek, hogy titkos dolgokat fogna kikiáltozni a porosz kormány ellen, miként dolgozott egy kére a király-pártiakkal.

Anglia. Disraelinek a felirati viták folytatkor kijelölt állítása, miszerint Franciaország Ausztriának olasz birtokait szerződésileg biztosította volna, sok beszédre ada alkalmat a sajtónak. Egyik lap szerint, Disraeli oly ünnepélyesen lépett föl állításával a francia-osztrák egyezmény valóságá iránt, s lord Palmerston oly komoly határozottsággal czáfoltamag, hogy ezt kell hinnünk, e két kitűnő államférfi közül egyik okvetlenül elhajtotta a sulykot. „Daily News”, ugy vélekedik, hogy nem volt ugyan sajátlag szerződmény Ausztria és Franciaország között, de volt megegyezés Itáliára nézve, a miről Angliának is volt tudomása. E szerint kötelezte magát a francia kormány, hogy Olaszországban nem foglal el oly állást, mely Ausztriára nézve Olaszországban legkevésbé is ellenséges lehetne. Tudjuk a bécsi kormány egy körsírgönyéből, mely Cavournak a párisi értekezletre intézett jegyzéke közrebocsátása után kelt, hogy Ausztria jogot igényel az olasz fejedelmek érdekében a lattvalók ellen katonailag beavatkozni. Franciaország fentebbi megegyezéssel ez igényt szentesítette. Ohajtának mond végül a „D. N.”, hogy lord Palmerston az ily életfontossággal bíró kérdésben kissé közlékenyebb volna, s előadná, vajjon az érintett egyesség fenáll-e ma is.

Palmerston kötelezve is érezte magát a közvélemény irányában egy kis felvilágosítással. A febr. 10-ki parlamenti ülésben ugyanis Disraeli a Franciaországgal titkos szerződést ismét szóba hozta, bizonyítványokkal állván föl mellette. Palmerston utasítottan ellene szólott: a tervezett francia-ausztriai conventio aláíratlanul maradt, miután Ausztria tittelegesen nem vett részt a háboruban.

A felsőház febr. 9-ki ülésében Clarendon lord Lynhurst lord interpellatőjára válaszolva kijelenté, miképp a „Moniteur” által a fejedelemségek tárgyában közzétett vélemény igen nagy meglepetést okozott, smiképp a divánok összehívása iránti fermán megengedendi az egyesítési kérdés vitatását, de a porta felségjogiainak fenntartásával. Erre a biztalmány egy oly billt terjesztett elő, mely némely módosításokkal ismétli a deportationalis rendszerre vonatkozó előbbi billt. Ezen rendszabály általános helyes lére talált, s a bill első ízben tüstént felolvastott. Clarendon lord megígérte, hogy a ház asztalára leteendő a China — s Persiávali vizsályokra vonatkozó okiratokat.

Az alsóház febr. 9-ki ülésében a kincstár kanczellárja febr. 13-ra tűz ki a budgetek előterjesztését. Vernon-Smith Layardnak válaszolva kijelenté, miképp Feruk-khan Párisban új utasításokat kapott, s remélhető, hogy az alkudozás szerencsés eredményre vezetend.

Törökország. Stambul tudósítás szerint egy bécsi jegyzék érkezett oda, mely szerint a dunai fejedelemségek kiürítése márt. 24 én fog végbemenni. Azonban e tervet a természeti s politikai időjárás még módosíthatja. Szerencsére még jókor kiáltá el magát a párisi taréjos madár, hogy a moldva-oláh divánokban az egyezkedési pártot buzdítsa, s ezáltal a nagyhatal-

makra is némi nyomást gyakoroljon. A nyomás eredménye bízhatólag az ausztriai seregek megnyomulása lesz akét tartományban, mint szintén az angol hadihajóké is a feketetengeren. Hogy az egyesítés eszméje Stambulban tért kezdene nyerni, mint jan. 29-éről írják, az való lehet néhány napig vagy perczig; de hogy az egész tért elfoglalja, az nem bízható, míg csak az angol befolyás tulajomossága fennáll Stambulban — s az angolnak éppen nincs kedve az unio pártolása által csak önönlegnagyobb ellenséges hatalmát öregli ni.

Olaszország. A szárd kabinet egy osztirák jegyzékét kapott, mely a piemonti sajtó hangja ellen s azon mód miatt emel panaszt, melylyel Szárdinía az egyes államoknál a száz ágyura s a krimi hadjárat emlékére történt aláírásoknál kitüntetett demonstratiót fogadta. A turini kabinet válasza még nincs tudva; azonban a királynak rögtöní vizsáutazását Nizzából kapcsolatba hozzák ez ügygyel.

A materai érsek elleni merénylet elkövetőjénél történt házkutatásnál a kath. vallás ellen intézett több fogalmazványt, különféle fegyvereket s löszert találtak. Kihallgatásánál sok bardságot beszélt össze; állítja, miképp az érsek ellen nem viseltetik semmi személyes gyűlölettel, de hogy 15 és 16-k közti éjjel arról álmodott, hogy az érsek őt meg fogja gyilkoltatni, ezt akarta megelőzni; ily és hasonló idetlenségek teszik eddigi vallomása lnyegét. — Az érsek ezen borzasztó tény folytán, mint állítják, oly mélyen meg van hatva, hogy alápota komoly aggodalmat gerjeszt.

A „Times”-ben egy f. hó 2-ka napolyi levél még mindig rendkívül sötéten festi az ottani állapotokat. „A napolyi király, — ugymond a levélíró, most már nyílt ellentétben áll allatvalóival. Az egész királyi várak örököivel van körülvéve, úgy hogy ő felsége Casertában, mint egy várbán van bezárva. A katonaság közt meging sok elfogatás történt, sőt egy egész ezred le lön tartóztatva. Jan. 27-kén Siciliában új rendelkezéseket bocsátottak ki, mivel Maltából beütéstől tartanak.”

Ásia. A legújabb távirati tudósítások Stambullól a persiai ügyek állásáról ímezt jelentik: „Bushir bevételre január 4-kén tudva volt Tegeranban. A persa kormány azonban nem volt lehangozva — A „Teherani újság” egy új okmányt tesz közzé ez ügyben, kiemelve az angolok eljárásának jogtalanságát, a kik háborut izentek akkor, midőn még folytak az alkudozások Stambulban. Ez okmány végén jelentik hogy hadiszerget küldenek Farsistában, mely az angolok előhaladását feltartóztatja. A Sah hadinyilatkozatot tett közzé Angliá ellen, Az egyezmény létre-jötte iránti hírei alaptalanok.

Az angolok viszont erősítéseket vontak magokhoz Bombay-ből s egy arab hadtestet várnak, melyet a Maszkati imam akar küldeni. A bushiri erődmek ujából helyreállítván, s az angolok éppen készülők voltak a Raab folyón felhajózni és Mohamora város, keletre Shat-el-Arabtól megtámadni, mely város Farsz és Shirasz tartományok fölött urkodik. — A hegyekről vad persa törzsek lecsapván Maragha város megrohanták, s Hulagu-khan, a Dzsengiskhandynastia alapítójának templomát kirabolták, míg a helyőrség Feruzabadban volt egy fölkelés elnyomására. (Maragha fekszik Aderbeidszsanban, délre Tabristól, van 15,000 lakosa. Feruzabad pedig Farsistában fekszik, tehát az ország déli tartományának egyikében.) Oroszország kívánata az, hogy Maku-n kívül még Mazenderant is, a Kaszpenger déli partján megszállja, Persiának az afghanok elleni támadása elleni biztosítása végett. Már is nem csekély hadierőket vont össze.

Mint Stambullól írják, a persa udvar sokféle cselszövények színhelyévé vált, a mióta Murad Mirza tabornok Herat bevételé által nagy népszerűséget szerzett magának. Mind inkább sürög-mozog az a párt, mely Murad Mirzát szeretné a hatalom élére tenni, a jelenlegi első miniszter Mirza Agának félremozdításával. Ez azon miniszter, kinek letételt az angolok mindaddig követelték, s a ki a Sahlól nemrég rendkiv. listjathatalmakkal lön felruházva Mirza Agának vannak csakugyan erős támaszai, mint a Sah anyja Mehdül Shiah s a Sah nővére, ki a miniszter fiával férjesült. — A persai uralkodó ellen kitörő-felben vannak a nyugtalanságok Laristan — híras és Isphahan tartományokban, hol a babi-k felekezetek nagyon el van terjedve, s az ott állomásozó vezéreknek parancs volt adva, hogy őrszemmel tartsák a néphangulatát s minden felkelést első csirájában szí-

gorral nyomjanak el.

A keletindiai lapok közlik a Doszt Mohamed fel kötött angol szerződést, melynek 1 cikike a két fél közt „örök békét és barátságot” állapít meg: a 2 dikban kötelezi magát a keletindiai társulat, hogy Doszt-kan jelen területét tiszteletlen tartandja és soha be nem avatkozik; a 3-ikban Doszt ugyanily kötelezettséget vállal s igéri, hogy a keletind. társulat barátjainak barátja s elleneinek ellene lesz.

Achmet Bey, azon cserkesz törzsek részéről, melyek még Oroszországnak nincsenek alávetve, Stambulla ment, kinyilatkoztatni, hogy e törzsek, f ggetlenségük elismertelvé, a porta suzerainitása alá vetik magokat. Mondják, hogy ez a stambuli angol követ műve volna.

Ujpostá.

A persa kérdés, mintha restellené, hogy békés házi beszélgetés által a kandalló mellett oldják meg, ott kúnn a szabad ég alatt küzdő bajnokok által látszik a megoldást akarni. Egy stambuli sürgöny febr. 6-ról jelenti: Bombay-ből ismét 7000 ember érkezett az öbölbe. 50000 főnyi hadsereg, köztük 4000 angol és 1000 spahi Kabulba megérkezett, hogy egyesítve a Doszt Mohamed sergével Herat ellen induljon. Az oroszok mind több-több hadierőt összpontosítanak a Kaszpenger felé. — Továbbá mialatt a Párisban levő persa követ, daczára a Coroley lorddali alkudozás- és lakomázásnak, hát megelgett sok francia tisztet toborz Persia számára, mint írják, maga a Sah végleges ellenállásra van elkészülve; egy persa hadtest, mely Sarsistában van rendelve, elhagyta Irakadjinit, s a Bachtery szoroson foglalt állást, hogy az angolok előtt az út elzárja, ha az ország belsejébe akarnának nyomulni.

Bombay, jan. 16. Bushirből semmi nevezetes. Az angolok másfél mérf. re vannak az erődötől elcsanolvá; a városban két ezred fekszik, 15,000 főnyi persa sereg van közelben.

Hongkong, jan. 23. A chinaiak megtámadást akarnak kísérteni. Kantont szünetlen lövöldözik s majd romba dőlend.

Londonból f. hó 12-ről fontos telegráfai hírvnk van: „Palmerston önként megváltja a parlamentben, miképp egy francia-ausztriai conventio alá volt írva; azonban erejét veszti, miután Ausztria nem vett részt tettleg a háboruban. Disraeli ismét erősíti a szerződvény létezését!

Párisból febr. 11-ről távirják: Egy bohó ember megrohanta a császárnét. Rögtön elfogatása után kitűnt, hogy fegyvertelen volt. Vallatásakor mondá, hogy csupán megakarta ölelni a császárnét.

A Neuenburg ügyébeni értekezlet helyett Páris van végleg kitűzve, hol a teljhatalmazottak márczius hóban fognak összehajlani.

Feruk khán, ujjonnan kapott utasítások következtében, melyek követi állását szabályozzák, 12-kén és 14-kén fogja elfogadni a párisi diplomatiai kart.

Az ausztriai csapatok mártius végéig kivonulnak ugyan Moldva- és Oláhországból; hirszerint azonban a végleges szerzéség a határszálen maradnak.

Ismét felmerül a hír Sándor s Napoleon Császároknak Nizzában leendő találkozásukról. Az A. A. Z. tudni akar azon tervről is, hogy a nizzai congressuson bizonyos pontok jönnének tárgyalás alá Angliát illetőleg, s egyesülésjőne létre Orosz- Franciaország és Szárdinía közt.

Egy párisi sürgöny f. hó 12-ről jelenti: Koszta nagyherceg f. hó 15-kén Turinba fog érkezni. A württembergi koronahget is több orosz rokonsággal Párisba várják. Napoleon L. orosz érzelműsége egész fényében fog ragyogni. Hiába, szerelmet s hurutot nehéz eltűkolni.

Igazítások. Mult szám. 166 l. első hasábj. 7-ik sor. egybeült helyett oly. egybeülnek; második has. 20-ik sor. hitében hely. hírében; harmadik has. 22-ik sor. első javul hely. első jóval. Az Uj Postá másod. sorában tanítója helyett oly. unioja; porosz király hely. követi; legutóli számítva a 3-ik sorban készülődik hely. készülődik.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

H I R D E T É S E K.

(92) **Örökáron, szabadkézből eladó**
egy 87 holdnyi birtok a ludasi járásba kebeleztet Mező-szent-Jakab helységben. Értekezhetni Szinden Bors Alberttel személyesen vagy bérmentett level útján, mely Tordán át Szindre utasítandó.

(87) **Wodraszka Coelestin PANORÁMÁJA**
a piacon fölépitett helyiségben naponta nyitva van d. e. 10 órától esti 9 óráig, délutáni 5 órától kezdve világítás mellett. Innep- és vasárnapokon 4 órákor nyitattik meg.

Wodraszka Coelestin, tulajdonos.

(82) Segesvárt egy legújabb szerkezetű, a legjobb állapotban levő SZESZ-GYAR eladó, vagy haszonbérbe adandó. Közelebbi tudósítást kaphatni, könyvtáros Habersang Károly Julius úrnál Segesvárt.

(85) Szerencsém levén több vidéki helyeken, ugy szintén városunkban is a szép-írásban kívánatos előmenettel tanítani; bátorodom a t. cz. közönséget és k. katonai tiszt-ségnek jelenteni, hogy üres óráimban lakáson (cath. Lyceum, 29 sz. a.) vagy házakban is tanulókat felvenni kész vagyok. Kolozsvárt, február 3-án, 1857.

Braun Fülöp, szépiró.

(88) Nagy-Görgényben, mely helység a beszercei kerület görgény-szent-imrei járásában fekszik, Szász-Régentől, másfél órai, maros-Vásárhelytől mintegy négy órai távolban, egy terjedelmes jóság, mely gróf Teleki birtok és hozzá közel szomszédásban nyolczfalu határain terjedelmes szántó, kaszáló és erdővel, egy korcsma és legelő — jövedelmek tartoznak, mely gazdasági czél szerű épületekkel van látva, folyó 1857-dik évszent-györgy napjától kezdődőleg több évekre bérbe fog adatni; mely végre folyó évi mártius 4-kén Nagy-Görgényben átvétel fog tartatni. A bérlethez hozzá szólni kívánók, a kiadás feltételeit meg láthatják jóság — felügyelő Hints Miklós úrnál Maros-Vásárhelyt.

(89) **Olesó tüzi és építésrevaló fa-eladás.**

Weiss Samu úr kereskedésben czédulát válthatni hoszszu olfára, árahelyt Kolozsvárt 12 p. ft. Mindenféle építésre való fát kaphatni Fejéden, melyről is a f. e. kereskedő úrnál lehet értekezni.